

1^a
EDICIÓ

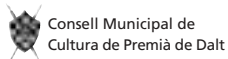
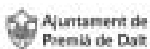

NIT DE LA POESIA
PREMIÀ DE DALT

ESTER FORMOSA
FELIU FORMOSA
GEMMA GORGA
DAVID JOU
FRANCESC PARCERISAS

NIT DE LA POESIA
PREMIÀ DE DALT

Col·laboren:

Disseny gràfic: exit

Composició i impressió: Creacions Gràfiques Canigó

Dep. Legal: B-12547-2007

Premià de Dalt, 23 de març de 2007

1a
EDICIÓ

NIT DE LA POESIA

PREMIÀ DE DALT

**ESTER FORMOSA
FELIU FORMOSA
GEMMA GORGA
DAVID JOU
FRANCESC PARCERISAS**

INDEX

TALLS DE POESIA, RODANXES DE JAZZ	5
ESTER FORMOSA	7
FELIU FORMOSA	9
GEMMA GORGA	19
DAVID JOU	27
FRANCESC PARCERISAS	39
RODANXES DE JAZZ	49

TALLS DE POESIA, RODANXES DE JAZZ

Aquests dies fa cent anys del naixement del poeta anglès Wystan Auden, un dels més extraordinaris del segle XX, el qual, en uns cèlebres versos en memòria del gran poeta irlandès W.B.Yeats, va dir contundentment: “La poesia no fa que passi res”.

Aquesta Nit de la Poesia probablement tampoc no farà que passi res de transcendent, res que canviï res, ni a Premià de Dalt ni a les nostres vides. Però això ja ho sabem d'entrada i no és cap obstacle per venir-hi a escoltar i fruit i deixar-nos commoure, si pot ser. Perquè aquesta és la força de la poesia: la seva inutilitat invencible.

Escoltarem alguns poemes dits amb la veu dels seus autors i la d'algú molt proper. I sentirem una mica de jazz. Perquè jazz i poesia tenen alguna cosa en comú més enllà de ser menges per a paladars minoritaris: tots dos són difícils de definir però s'identifiquen de seguida. Tant li fa si està escrita en vers o en prosa, amb rima o sense, que la poesia sona com a tal, sobretot quan és dita en veu alta. I al jazz li passa el mateix: es pot tractar d'una melodia tradicional o d'un estàndard, fins i tot d'una improvisació, però alguna cosa ens diu que allò és jazz i no cap altra música.

Els poemes a vegades aconseguen endur-se el lector –en aquest cas l'oient– cap a zones del coneixement i de l'emoció que, tot i no ser gens llunyanes, són poc fressades. Mentre dura, aquesta és una experiència intensa i breu. Però cada autor la duu a terme amb uns artilugis sovint inconfusibles, barreja de talent, sensibilitat i coneixements. La poesia és una, però les seves veus són múltiples. Veus que s'alliberen i suren durant uns instants i que, si mereixen ser recordades, sembla que ens estiguin buscant per tornar-nos una part oblidada de nosaltres mateixos. Avui, aquí i en aquest quadern, en tenim quatre, de registres diferents, però que empenen una mateixa llengua per a dir coses que, si ens hi fixem, no difereixen gaire.

Tant de bo, després de tastar aquests talls de poesia i aquests rodanxes de jazz, que puguem donar la raó a aquell poeta nord-americà, William Carlos Williams, que deia –fa o no fa– això: “costa/trobar notícies en els poemes/però cada dia hi ha homes que moren miserablement/per la manca/d'allò que contenen els poemes”.

Gràcies a tots, si més no, per intentar-ho.

P de Poesia

ESTER FORMOSA

BIOGRAFIA

Neix a Barcelona l'any 1961. Estudia interpretació a l'Institut del Teatre i cant clàssic.

Teatre:

Al Teatre Lliure sota la direcció de Fabià Puigcerver:

1984 La flauta màgica (*Mozart*).

1986 Fulgor i mort de Joaquín Murieta (*Neruda*).

Al Centre Dramàtic del Vallès sota la direcció de Pau Monterde:

1987 El càntir trencat (*Kleist*).

1988 La disputa (*Marivaux*).

Dirigida per Calixto Bieito:

1989 ELs dos cavallers de Verona (*Shakespeare*).

Crea el personatge de *La Canyí* amb el qual fa diversos espectacles en la línia del cabaret alemany.

1989 Doncs què voleu que hi faci.

1990 Jo no em quedo per vestir sants.

La Canyí rep els premis: Revelació de la crítica, Aplaudiment Sebastià Gasch, i Millor actriu de televisió de l'Associació d'Actors i Directors de Catalunya.

Dirigida per Pere Planella:

1993 Dansa d'agost (*B. Friel*).

Dirigida per Josep M. Mestres:
1995 Kràmpack (*Jordi Sánchez*).

Serials televisius:

1998 Nissaga de poder (*J. M. Benet i Jornet*).
2000 Des del balcó (*Adaptació de les novel·les de Montserrat Roig*).

Cançó:

Arrel d'un homenatge a Ovidi Montllor, l'any 1996 inicia la seva col·laboració amb Toti Soler, de la qual naixeran diversos recitals.

1997 (reeditat el 2002) M'aclame a tu (*Editat per Zanfonia*).

2001 L'arxiver de Tortosa (*Editat per K. Industria*).

2005 Deu catalans i un rus (*Editat per K. Industria*).

El **2000** grava el seu primer CD en solitari *La casa solitària (Lletres de Feliu Formosa i música de Silvia Comes)*. (*Editat per Zanfonia*). Produït pel pianista Maurici Villavecchia amb qui continuarà col·laborant posteriorment i on la cantant recupera la línia del recital teatralitzat que va iniciar amb La Canyi.

2003 Època (*Editat per Ventilador Music*).

2007 Sola com el poeta (*Cançons de Jordi Guardans*). (*S'ha presentat al TNC el 21 de març*).

Ha col·laborat també amb el cantant de folk Adolfo Osta en diversos recitals i en l'homenatge a cantautors dels anys 60:

2005 Perquè Vull (*Editat per Ventilador Music*).

FELIU FORMOSA

BIOGRAFIA

Feliu Formosa (Sabadell, Vallès Occidental, 1934) és, literalment, una de les patums de la literatura catalana contemporània: poeta, traductor, dramaturg, assagista, actor i director escènic. Ha traduït també obres de poesia, novel·la i teatre de l'alemany, en un total que sobrepassa els seixanta títols. Entre d'altres: Thomas Bernhard, Bertolt Brecht, Hermann Hesse, Friedrich Hölderlin, Thomas Mann, Georg Trakl... Ha realitzat també nombroses adaptacions teatrals. Té publicada l'obra poètica reunida sota el títol *Darrere el vidre. Poesia 1972-2002* (Edicions 62/Empúries, 2004) i ha editat darrerament també els seus diaris: *El present vulnerable. Diaris I (1973-1978)* i *A contratemps. Diaris II* (Perifèric Edicions, 2005).

Ha rebut la Creu de Sant Jordi l'any 1988; el premi Carles Riba; el premi Ciutat de Barcelona; el premi d'honor de l'Institut del Teatre i, el 2005, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes d'Òmnium Cultural. Ha estat degà de la Institució de les Lletres Catalanes.

CRÍTICA

"L'aparició d'obres reunides trenca amb la injusta fagocitació del mercat. De cop i volta, aquells poemes que havíem oblidat, els llibres que groguegen a la biblioteca, se'ns mostren de nou sota l'esplendor de la lletra impresa. Descobrim la facultat atemporal de la bona poesia i celebrem que a hores d'ara algú tingui prou seny per considerar encara l'art de cercar bellesa a través de les paraules..."

Si explorem una mica la trajectòria literària dels escriptors dels 70 podem comprovar de seguida que la poesia de Feliu Formosa queda marcada des del començament per una idea del temps molt personal. En lloc d'ajustar-se a la inconcreció que marquen els rellotges digitals, l'autor roman fidel a les busques de precisió suïssa, i això atorga a la seva poesia un ritme d'escriptura i de recerca que divergeix dels seus contemporanis.

(...) Formosa va quedar esplèndidament retratat a partir de les paraules que li va dedicar Jordi Coca al pròleg de *Per Puck* (1992). És en efecte "l'evidència del misteri i el misteri de l'evidència" el que defineix amb més encert la recerca del poeta. No és estrany si pensem que beu de fonts no gaire habituals a la poesia catalana contemporània: la literatura centreeuropea i la nòrdica, els aspectes de Shakespeare que més voregen el mite, l'expressionisme que, com a generador de mons interiors, es manifesta amb tota la càrrega transgressora que pot albergar l'ésser humà. Imaginem Formosa compartint una tarda de boira amb Georg Trakl, bevent de la copa emmetzinada de subtileses d'Ibsen o discutint de concepcions espacials amb el pintor Van Eyck.

I és que la poesia de Formosa s'articula al voltant dels plecs que la vida quotidiana abandona al seu pas. (...) El lector no triga a descobrir que el poeta s'ha posat com a objectiu indagar la incertesa, la totalitat que amaga una mirada, l'equilibri difícil dels mots quan han estat presa de l'angoixa que transmet el desig de coneixement. Així com la imatge no implica pensament, l'escriptura necessita gratar amb les ungles la terra del subsòl, afegir alguna cosa abans que el sostre s'enfonsi sobre la claredat.

Seria, però, profundament desencertat transmetre la idea d'un Feliu Formosa fosc o difícil. Al contrari, el seu treball de llenguatge, sempre al límit del que és possible, ens dona l'oportunitat de penetrar misteris i sensacions d'un món cada vegada més superficial. La seva poesia extrema la tensió de l'arc per definir la trajectòria, però la fletxa surt dòcil i neta. Quan encerta en la diana, ha estat capaç de reunir l'aire necessari al poema. Així és com rep el lector l'essència d'un pensament que no sols ens explica les formes de resistir el buit de la contemporaneïtat, també construeix un trajecte possible. El llenguatge com una tradició que l'art transforma, la poesia com una recerca als límits del sentit.

Per últim caldria apuntar una altra sensació que ens brinda *Darrere el vidre*. A mesura que retrobem els poemes de *Raval*, de *Semblança* i del *Llibre dels viatges*, entre d'altres, ens assalta la certesa que encara no havíem llegit Feliu Formosa com mereix. No per complex –qui busqui la senzillesa conceptual de la poesia val més que dediqui el seu temps a una altra cosa–, sinó per la multiplicitat d'idees que hi viuen, per l'ambició de les propostes, per la intensitat del seu treball poètic. Potser, només potser, si atenem a l'estranya situació que la poesia comença a tenir dins d'un mercat que premia l'obvietat, hauríem de transgredir el suport tradicional del gènere. Recitals i lectures públiques ajuden a aquest propòsit.”

(Xulio Ricardo Trigo. “Feliu Formosa: el plaer suprem de l'escriptura”, Avui, “Cultura”, 1 de juliol del 2004).

MEDITACIÓ ÚLTIMA

---

1 2 3 4 5 6 7

Sóc amic de la tarda d'hivern que em disposa a un poema que no pot ser acomplert. Sóc amic de la idea perduda, de l'inútil esforç perquè sonin uns mots dins la vall que m'ha fet com sóc ara i del clos de la qual surto poc. Mentre torno a estimar l'enyorança de l'adolescent que vaig ser quan encara de Mozart ben poc en sabia, sóc amic de la tarda d'hivern que em disposa al poema. És difícil salvar les fronteres del pur exercici i comprendre el llenguatge atzarós dels objectes inerts. Innombrables vegades he vist el castell que domina unes terres on va cultivar-se aquest gest de la mà que acarona la pedra escalfada, la terra dels avis, tot sabent que el desig d'imitar-lo amb paraules ritmades no seria acomplert. Sóc amic de la tarda d'hivern. Sóc amic de les notes que obliden un cor massa gràvid i de totes les coses que són més enllà dels meus límits. Sóc amic de la tarda d'hivern que em disposa al poema i he sabut finalment que el poema mateix no té fi.

(del llibre *Si tot és dintre*, 1980)

PARÈNTESI

1234567

Tot refugiant-me en petits bars de suburbi, provo inútilment de perdre'm tan sols en el goig de mirar allò que (insignificant en aparença) adquireix per a mi la importància d'un suport imprescindible, justament pel seu caràcter momentani. Sí, el moment, els moments... Un fons de desolació, amb alguna cosa d'ignot com el fons dels estanys d'alta muntanya. I una veu infantil que canta al meu darrere.

Del llibre *Centre de brevetat* (2006)

L'ESPERA

1234567

Escrivia i escrivia. Es veia obligat a opinar sobre tot. Tenia les eines de l'escriptura tan esmolades, que podia convertir immediatament en lletra escrita qualsevol idea que li vingués donada per la necessitat d'escriure. I esperava que algun dia, sense pensar-ho i d'una manera automàtica, li sortissin les quatre ratlles que sempre havia buscat i que havien de contenir l'essència del que sempre havia volgut escriure. I veia passar el temps entre l'angoixa creixent i l'esperança minvant. I al darrere de tot plegat, hi havia sens dubte alguna cosa més, que no era l'escriptura.

Del llibre *Centre de brevetat* (2006)

MAREA BAIXA

1234567

Marea baixa:
descoberta i tristor
convivent (el vell film
on una dona sola
sembla que està a l'espera).
Excés de plenitud
precedint la caiguda.

Davant una nuesa
que potser desconcerta,
ara, en aquesta mena
de pausa indefinida,
qui dirà que se'ns obre
el món, o que se'ns tanca?

De nou l'ocell que es posa
damunt l'arrel retorta
que l'aigua cobrirà
quan creixi la marea.

Ser com aquestes barques
reclinades que esperen
recobrar el seu sentit.

Del llibre *Centre de brevetat* (2006)

VIDA

1234**5**67

A Víctor Sunyol

Encara no.

Ja.

Encara.

Ja no.

Del llibre *Centre de brevetat* (2006)

RECOBRAMENT

1234567

El meu carrer és un carrer somiat,
molt ample i en descens cap a la mar,
una llenca del qual es veu al fons
entre els dos alts edificis finals
a banda i banda. Hi ha tribunes blanques
en moltes de les cases, i llambordes
lluents a la calçada. Mai no hi veig
ningú que s'hi passegi, pro endevino
darrere una finestra, la presència
de la que sé que viu dins el meu somni
i espero veure com surt al carrer
i avança cap a mi abans no em desperti.

Del llibre *Centre de brevetat* (2006)

CAP D'ANY

1234567

Quan des de la foscor
del carrer solitari
puc veure, il·luminat,
l'interior d'una estança
on hi ha gent reunida
al voltant d'una taula,
em ve al record el nom
de l'amic que no puc
tornar a veure mai més.

Avanço nit enllà
i tot allò que sóc
s'enfonsa dins l'abisme
del dubte i el temor,
i segueixo a l'aguait
d'un mot consolador,
de la paraula justa
que a cada instant m'allunya
la percepció del temps.

Del llibre *Centre de brevetat* (2006)

GEMMA GORGA

BIOGRAFIA

Gemma Gorga i López va néixer el 1968 Barcelona i encara hi viu. És doctora en Filologia Hispànica per la Universitat de Barcelona, on actualment treballa com a professora. La seva tasca investigadora i docent s'ha centrat en l'àmbit de la literatura medieval i renaixentista. A banda de diversos articles en revistes especialitzades, ha publicat una edició de *El Romancero* (Barcelona, Edebé, 2000) i dos assajos titulats *Cristóbal de Castillejo y el diàlogo con la tradición* (Málaga, Analecta Malacitana, 2006) i *Tres fábulas de Ovidio en el Renacimiento* (Barcelona, PPU, 2007).

Té publicats quatre llibres de poemes: *Ocellania* (IX Premi de Poesia "Cadaqués a Rosa Leveroni", Barcelona, Parsifal, 1997), *El desordre de les mans* (Finalista del Premi Màrius Torres 2002, Lleida, Pagès Editors, 2003), *Instruments òptics* (Premi Gorgos de Poesia 2004, València, Brosquil, 2005) i *Llibre dels minuts* (Premi Miquel de Palol, Barcelona, Columna, 2006).

També ha publicat, en col·laboració amb Antoni Lozano, un llibre de cuina titulat *La cuina natural* (Barcelona, Ara Llibres, 2004).

Alguns dels seus poemes han estat traduïts al basc, a l'anglès i a l'eslovè.

COMENTARIS A L'OBRA

Com quadres d'interiors on alguns moments tan íntims com corrents queden enregistrats amb fotografies de to sèpia, amb imatges subtils, fins i tot amb absències. Als seus poemes s'hi troben aquelles estones en què no passa res i, de sobte, un instant insòlit, pur, brolla de la vida quotidiana. Poesia essencial i delicada, d'una falsa fragilitat, com la d'un fil que tiba i es dóna sense esfilagarsar-se, un fil que sembla que s'hagi de trencar a cada moment però que al final resulta ser un fil de seda amb un ham de ferro a l'extrem, que tiba i va deixant petites ferides.

PACTE NOCTURN

1 2 3 4 5 6 7

Seria convenient no insistir
en el dolor. Fem, doncs, un petit plec
a l'angle superior de les nostres
paraules i provem de tancar els ulls
fins demà. Dormim, nedem, travessem
la foscor que ens pressiona les cames
com fang. I demà tornarem a obrir-nos
com s'obren els llibres. I buscarem
la pàgina exacta per on ens vam
doblegar, i podrem seguir fent-nos mal
un altre matí, com el ganivet
que separa els mil estrats de la llum:
hi passa a frec, però no en raja sang.

(D'Instruments òptics)

EL LLIBRE D'HORES: GENER

1234567

El fred ens fa més íntims i vulnerables.
Som antigues ferides a la intempèrie
d'uns dies que caminen amb peus petits
pels pendants fràgils del cor i les teulades.
Moment propici per recloure's a casa
–com els secrets es reclouen a la boca
càlida que els calla–, sentir el borboleig
espès de les hores que couen a foc
lent, parar atenció a la fusta del llapis
que creix, als ossos de les lleixes que cruixen,
donar corda al mecanisme rovellat
dels records, passar el plumall aquí i allà,
abaixar el contrast cridaner dels colors
que pengen torts a la paret, ocupar
el mínim espai possible –un simple punt
enmig de les coordenades de l'aire
i la sang–, ficar-se sota l'edredó,
arrupir-se, gairebé desaparèixer.

(D'Instruments òptics)

I ALESHORES ELLA

1234567

Amb farina i aigua treballava
el seu cos. Amb farina i saliva
concebia, inclinava, aprenia
que amb farina i dues mans s'arriba
al dúctil secret de la matèria.
Amb farina i llavis treballava
l'home fins a l'elasticitat
insuportable de la tendresa.
I aleshores lentament tastava
el seu cos, el pa que era el seu cos,
el pa que s'emmotllava tan bé
a les mans com la llum a la terra.

(D'El desordre de les mans)

D'EL BAPTISME

1234567

Cada vespre torno a llegir totes les cartes que mai no m'has escrit i que guardo en calaixos transparents perquè els lladres no puguin trobar-les –¿com veure l'aire en l'aire, la llum en la llum?–. Existeixen molts passats dins el passat, moltes memòries que es ramifiquen com petits capil·lars del temps. També és record tot allò que no vam arribar a viure, a veure, a dir-nos, tot allò que se'ns va quedar adherit lleument al cor, com una pestanya a punt de volar. Mortes abans de néixer, no per això deixen de ser ànimes les ànimes. Ni les paraules, paraules. Només els va faltar l'aigua freda del baptisme i algú que sabés creure en elles.

(De *El desordre de les mans*)

1.

1234**5**67

SÈIEM al voltant de la taula. De vegades, érem tretze a compartir aquella llum que se'ns trencava entre els dits, prima com pa àzim. De vegades, érem només dos, possiblement tu i jo, o només les nostres ombres que tenien gana. De vegades, seia una sola persona i amb els dits temptejava la fusta, com qui busca el plat tebi on escumeja la claror.

Fins que un dia vam saber de la mort gairebé per atzar, com si es tractés d'un joc: cada vespre quedaven menys cadires disposades al voltant d'aquella taula. Cansats i envellits, però, encara corriem per assegurar-nos un seient, per arrabassar-li a la vida l'últim rosegó de llum.

(De Llibre dels minuts)

58.

1234567

LA felicitat s'assembla a un monosíl·lab. Per la seva senzillesa estructural. També, per la brevetat amb què ens visita la boca.

(De Llibre dels minuts)

59.

1234567

ENDREÇO les peces del meu esquelet, com si fossin les vint-i-vuit fitxes del dòmino. No sempre és fàcil encaixar fosc amb fosc, clar amb clar, encertar launtura exacta que ha de sostenir el pes feixuc de la identitat. Nit rere nit, hi torno. Fins que la matinada em col·loca damunt la pell el doble blanc de la llum i puc tancar la partida.

(De Llibre dels minuts)

DAVID JOU

BIOGRAFIA

David Jou i Mirabent va néixer a Sitges el 1953. A més de poeta és Catedràtic de Física de la Matèria Condensada a la UAB. En la seva poesia ha explorat especialment les temàtiques científica, religiosa i mediterrània, i noves formes poètiques amb un fort component visual, inspirades en les formes de la natura.

La seva obra poètica ha estat aplegada en els volums *L'èxtasi i el càlcul. Obra poètica I* (2002), i *L'huracà sobre els mapes. Obra poètica II* (2004). Entre la vintena de títols que componen aquesta obra destaquen *A Barcelona* (2004), *Escuma i turbulència* (2004), *Els ulls del falcó maltès. Poemes sobre cinema* (2000), *Joc d'ombres* (1999), *Transfiguracions* (1998), *Basilisc* (1997), *A la deriva blava* (1986), *Mirall de vellut negre* (1981), la trilogia *Tapís* (1982), *Teoria* (1987) i *Urpes de fumera* (1992), i l'antologia *Entre el mirall i les ombres* (1995).

Alguns dels seus llibres han estat traduïts al castellà, francès, anglès, alemany i rus. És autor d'assajos com *Ciència, fe, poesia* (2002), *El temps i la memòria en la ciència contemporània* (2001), *Matèria i materialisme* (1998), *Algunes qüestions sobre ciència i fe* (1992), *L'escultor Pere Jou* (1991) i d'una extensa obra de recerca en termodinàmica de processos irreversibles en revistes i llibres de difusió internacional.

A la vegada, ha traduït al català diverses obres científiques, entre les quals *Història del temps*, *Sobre les espatlles dels gegants* i *Brevíssima història del temps*, tots d'Stephen Hawking.

PARAULES

“Vaig passar la meva infantesa (a Sitges) entre el taller del meu avi, l'escultor Pere Jou, la biblioteca popular Santiago Rusiñol, de la qual la meua mare fou bibliotecària durant cinquanta anys, l'escola i la platja. Fins a 1973, viatjàrem amb certa freqüència a Cartagena, on el meu pare, capità de petrolers, recalava sovint. Als quinze anys, vaig publicar els meus primers poemes a *L'Eco de Sitges*. Als disset, vaig publicar el primer llibre. Des d'aquella edat, la poesia ha estat, ininterrompudament, un dels centres de la meua activitat i de la meua vida. He publicat, fins ara, setze llibres de poesia. Tinc una certa facilitat pel pensament abstracte, cosa que m'ha fet decantar per una poesia més aviat metafísica, en la qual conflueixen la ciència i la religió, dues maneres per a mi fascinants de veure el món i la vida. Tinc una profunda estimació pel paisatge de Sitges, al qual em sento molt arrelat i que és per a mi un microcosmos poètic on ressonen molts ideals mediterranis. També he tractat en els meus poemes el temps, l'amor, la creació poètica i el cinema.

Pel que fa als aspectes formals, he perseguit, en general, la unitat de cada llibre, de manera que les ressonàncies internes ajudessin a multiplicar-ne la profunditat. He explorat, també, formes relativament inusuals, amb un fort component visual –influència, potser, de Mallarmé i en tot cas del tipògraf Lluís Jou, oncle avi meu–, inspirades sovint en les formes de la natura –arbres, coves, pluja– o en teories de la física –cosmologia– i de la biologia –codi genètic. Sóc catedràtic de física de la matèria condensada a la Universitat Autònoma de Barcelona, en la qual vaig fer els meus estudis. La recerca científica és un altre dels centres de la meua activitat. He publicat uns cent cinquanta articles de recerca en termodinàmica de processos irreversibles i mecànica estadística fora de l'equilibri, en revistes de difusió internacional, uns dos-cents articles de divulgació a *La Vanguardia*, cinc llibres de física, dos llibres de divulgació i tres llibres d'assaig.

La pràctica de la poesia ha contribuït decisivament a donar-me un grau considerable de llibertat, m'ha estat un estímul a sentir amb més passió, a pensar amb més lucidesa i a viure, en fi, amb més intensitat. Entre els meus models literaris es compten el *Cementiri de Sinera* de Salvador Espriu, *Les irrealis omegues* de J.V. Foix, *Les elegies de*

Bierville de Carles Riba, el *Nabí* de Josep Carner, *L'espai desert* de Pere Gimferrer, els *Quatre quartets* de T.S. Eliot, *Les elegies de Duino* de Rilke, *Charmes* de Paul Valéry, *Anabase* de Saint-John Perse, i poemes de Borges, García Lorca, Sant Joan de la Creu, Kavafis i molts altres autors. He intentat esbrinar, entre tantes veus poderosíssimes, si tenia res a dir que mereixés una veu pròpia. Dubto que els modestíssims resultats assolits –i que, malgrat tot, em satisfan, perquè compten entre els millors moments de la meua vida– arribin a ser mai suficients per pagar decorosament l'immens deute que tinc amb la poesia i amb la meua llengua.”

POEMA 1000

1 2 3 4 5 6

A un miler de poemes d'aquell dissabte de juny,
a trenta-vuit anys d'aquell primer poema,
recordo la vergonya de pensar que algú se'l llegiria.
Ah, poetes de quinze anys, tan enamorats de la
Paraula!

Que dolça, en ella, la pell del món!
Que limitada la gramàtica, quina selva el diccionari,
quina música de mots sense sentit,
quant de sentit inaccessible als mots,
quina fulguració,
quina rebel·lia de llengua perseguida!

He estat fidel a aquell amor:
he mirat, tocat, olorat, escoltat, degustat,
pensat, estimat, celebrat, explorat, sentit,
he resistit tots els setges i burlat tots els silencis,
he caigut, m'he aixecat, he seguit,
m'he tornat platja, temple, cim, ventada,
he sentit l'èxtasi, he viscut el càlcul,
m'he escalfat amb el foc de mapes caducats,
he acampat en les runes de fronteres trencades.

Però la poesia és més:
l'aventura de la vida, l'huracà de les idees,
la música de les paraules
i allò, sobretot allò, que ens és donat.

He començat a escriure amb desig, amb furor,
amb amor,
com a joc, com a set, com a ràbia,
i un cop entrat en el poema s'han fos
i m'han deixat amb la Paraula, a soles,
en el misteri d'un dictat intermitent
i un balbuceig com d'infant.
Allà he deixat de ser jo, no sé què he estat,
n'he tornat amb fragments, amb engrunes,
amb traços de tinta que semblaven paraules i eren
ombres
d'una realitat molt més gran.

A un miler de poemes d'aquell noi de quinze anys
-a quatre milers de poemes escrits
menys tres milers de poemes cremats, esquinçats,
desats o perduts-
recordo la vergonya de pensar
que algun dia algú, potser, se'ls llegiria.

EL DIT I LA LLUNA

123456

“Quan el dit assenyala la lluna,
l’idiota només veu el dit, i no la lluna”,
diu un proverbi oriental.
I bé: sóc l’idiota
que mira el dit i no la lluna,
perquè estimo el dit, la mà, el cos, la companyia
que m’assenyala la lluna.
I si m’assenyalés el bosc, el mar, el desert, la
ciutat,
seguiria mirant el dit més que no pas
allò que m’assenyala,
i tot em semblaria bell.
Perquè estimo la veu que em diu “mira la lluna”,
més que no pas la lluna.
I voldria que el dit fos etern i l’amor fos etern,
i estigués ben a prop meu per dir-me
“mira la fi del món, la fi dels segles, mira”
I enllà del dit veuria, per primer cop, alguna cosa:
l’eternitat, l’última mesura de l’amor.

EPITAFI

123456

No desitjo res, no temo res, acabo de morir, sóc lliure.

La feixuguesa del cos, l'estretor de la ment, el desafinament del cant, ja no em lliguen.

Tot el temps és u, tot el cel és nou, tot l'amor és meu, jo ja no sóc jo.

Els mots que no vaig dir, el bes que no va ser, ara són en mi, ara estan en flor.

No tinc por de perdre'ls; ara són eterns, ara jo sóc seu. Dolçament, sé viure.

PROFESSOR I ANTICS ALUMNES

123456

De tant en tant me n'arriben senyals
-de vegades, pels camins més diversos-:
són elles, són ells, a galop dels anys,
en la cavalcada de la vida,
aquells que alguna cosa van aprendre
d'aquella mica de saber que els vam voler donar
-que relliscava, tan sovint, com aigua sobre roca-
o aquells que van oblidar totes les paraules,
tots els noms i nombres i figures,
menys allò que van haver de compartir
-vulguis o no vulguis- amb nosaltres:
hores i més hores en una aula.
Tant se val: són elles, són ells,
és la vida que ha seguit el seu curs.
Hem après a perdonar-nos una mica
-l'avorriment i la falta de respecte,
la duresa i les ganes de parlar,
les decepcions que vam tenir els uns dels altres-
i a celebrar l'espurna de bellesa que els records
poden tenir
-aquella idea que un dia vam comprendre o fer
comprendre,
aquells mots que ens van semblar, de cop, tan
màgics.

Són elles, són ells, som nosaltres,
mig enterrats sota la runa dels anys,
i ara, de cop, per un instant, fulgurants
com si l'aula llunyana s'hagués omplert
de la llum que llavors no vam saber fer nostra.

SORTIDA DEL SOL A CAP NORFEU

123456

A Milena Carrara, a Raimon Panikkar

M'agrada sentir-me primitiu, sorprès, sense paraules,
enlluernat pel món,
envaït per un silenci com aquest, de mar en calma,
com si cada sortida de sol fos un miracle
i no pas una llei de la natura
ni una rutina previsible.

M'agrada escoltar el món –d'on ve, sinó, la física?–:
poder sentir amb més profunditat
una veu més àmplia de les coses,
no pas encadenar fenòmens
ni sotmetre'ls a càlculs i conceptes
fins a fer-ne evaporar la glòria d'existir,
sinó veure'ls en la llum de la dansa d'un gran tot,
en una llum naixent com aquesta claror d'ara.

Contemplar, en lloc de perseguir,
preguntar, en lloc d'interrogar,
conversar, en lloc de posseir,
celebrar no sé pas què de concret i de diví
que de sobte es manifesta en una triple plenitud:
la del sol que va pujant, la de la força que ens inunda,
la d'aquesta compartida i callada solitud,
i Déu com una crida feréstega i profunda.

Cala Calitges, 4 juliol 2006

SOPA DE LLETRES

123456

Variacions d'un tema d'Assumpció Forcada

A la sopa de lletres hi ha un drac,
Menja, menja!
A la sopa de lletres hi ha un bosc,
Menja, menja!

A la sopa de lletres hi ha el pare i la mare,
A la sopa de lletres hi ha el sol i la lluna,
Hi ha un conte que canta, una fada molt rara,
Hi ha un camp de futbol al pendent d'una duna.

A la sopa de lletres hi ha escrit el teu nom,
Hi ha una llista molt llarga de jocs i sorpreses,
Hi ha un far vora mar que il·lumina tothom,
Hi ha un vaixell que navega amb les veles enceses.

La cullera sopera és com un pescador,
Menja, menja!,
Que pesca paraules i inventa aventures;
Si troba el teu nom en farà una cançó
Que demà cantarà amb el puré de verdures,
Menja, menja!

FRANCESC PARCERISAS

BIOGRAFIA

Nascut a Begues, Baix Llobregat, el 1944, és poeta, traductor i crític literari. Professor del departament de Traducció i d'Interpretació de la UAB. Probablement el membre més destacat de la generació literària dels 70. Ha rebut, entre d'altres, el premi Carles Riba, el de la Crítica de poesia catalana i el de Literatura Catalana de la Generalitat. Ha estat president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i des del 1998 fins al 2004, director de la Institució de les Lletres Catalanes.

Té aplegada bona part de la seva producció a *Triomf del present: Obra poètica (1965-1983)*. (Barcelona, Columna, 1991). Posteriorment però ha publicat alguns dels seus millors llibres: *L'edat d'or* (1983), *Focs d'octubre* (1992), *Natura morta amb nens* (2000) i, darrerament, *Dos dies més de Sud* (2006).

Ha excel·lit en la traducció de novel·la i poesia de l'anglès, el francès i l'italià al català i al castellà: Poe, Mansfield, Tolkien, Lessing, Mailer, Styron, Eliot, Pound, Michaux, Rimbaud, Pavese, Sciascia... És espantosa la seva traducció de *La llanterna de l'arc*, de Seamus Heaney.

Ha estat també l'editor d'una prestigiosa col·lecció de literatura moderna traduïda al català entre 1985 i 1992 (Clàssics Moderns, EDHASA).

CRÍTQUES

“La poesia de Francesc Parcerisas es mou seguint dos eixos temàtics principals: d’una banda, la reflexió que transcendeix els objectes quotidians i els petits fets de la vida de cada dia i, de l’altra, la recreació poètica dels universos literaris d’autors coneguts personalment o, la majoria de les vegades, traduïts. Vida i literatura, al capdavall, si és que ambdues coses són dissociables. (...) Probablement el secret de Parcerisas és la gran voluntat d’unitat i coherència interna que respira tota la seva obra, la qual no només no arriba a caure en el parany de la dispersió que li paren els seus abundosos referents intertextuals –vinguts la majoria de la seva tasca com a traductor i crític– sinó que aconsegueix que el parany treballi per a ella i l’ajudi a unificar i construir.”

(Pau Joan Hernández. "Unitat i coherència interna". Avui, 5.1.2001).

“Parcerisas és un dels poetes més representatius i prolixos de la hipotètica generació dels setanta, i la seva obra ha conegut etapes molt diferents: des d’una certa adscripció inicial a l’anomenada “poesia civil”, combinada amb la tendència a l’intimisme, fins a un fragmentarisme iconoclasta de regust “pop” i d’aquí a la “poesia de l’experiència”, ja als anys vuitanta, i immersit dins la qual l’autor va assolir el seu major èxit de públic i crítica amb el llibre *L’edat d’or*. (...) *Natura morta amb nens* ja al·ludeix en el títol a dos dels motius més constants del recull, com són la mort i la infantesa. No és estrany, doncs, que l’últim i extensíssim poema, titulat “Els morts” –com el conte de Joyce que inspirà la pel·lícula pòstuma de John Huston– tingui, per la llargària i l’ambició, un gran pes específic en el conjunt del llibre, i que constitueixi un intens i emotiu monòleg adreçat als éssers propers ja desapareguts, (...) potser el poema més ambiciós de l’autor fins al moment i sens dubte un dels més reeixits de la seva trajectòria.”

(Josep M. Ripoll. "Natura morta amb nens". Serra d’Or, núm. 495, març 2001).

ENTREVISTA

Vostè, que també és poeta, què pensa què és poesia en un poema: allò que no es pot traduir i es perd en la traducció o precisament el contrari, allò que sobreviu la traducció?

Això segon. Si en la traducció es perd el poema, vol dir que l'únic que hi havia era un joc lingüístic, només una forma. La poesia és en la part vehiculable del poema, en allò que sí pot transmetre una traducció. Almenys aquesta és la part que a mi m'interessa com a escriptor: que em commogui llegir la poesia d'un senyor hebreu o finlandès. Aquesta commoció no pot ser independent, és clar, de la formalització del poema, però sí de la llengua, perquè jo no estic llegint pas el poema original. Si tot depèn de la llengua, malament. Una altra cosa és que la llengua original hi afegeixi matisos, color, il·luminació, atmosfera. En un cas com el de Carner, per exemple, és innegable que la llengua hi afegeix molt, però no és només això, malgrat que ha patit el perjudici de considerar-lo intraduïble perquè moltes vegades es pensava que només era foc d'encenalls. Però l'elaboració de la seva llengua era només un vernís que amagava una gran sensibilitat i qualitat humana, i això és el que em semblaria més ressenyable de la seva poesia.

(Joaquim Noguero. "Traduir no és trair, sinó triar. Entrevista a Francesc Parcerisas". Escola Catalana, núm. 377, febrer del 2001).

PALLER

1 2 3 4 5 6

Entre dos pisos, o entre dos mons,
jeu un silenci abandonat.
Ningú no t'empaita, ningú no et busca:
i els dits et poden dir cada nus
de la fusta vella, i el clau tort
on el sol de l'hivern es rovella
lentament.

Quan hi tornis ara,
també entre els rius de la vida,
et semblarà petit, esquifit quasi,
un fil d'aigua que fa que tanquis
el ulls i endins endins vegis
com aquell silenci se t'acosta,
perquè no se t'empassi la palla podrida,
i el clau et digui que el sol aquell
és la lluna de les dones:
mig de sang, mig de vida,
mig d'engany i encara plena
de la necessitat de llum
per a tu sola.

SABONERA

123456

El millor de tot sempre va ser al fons,
amb el llum escàs del mirall
i la bola de vidre amb el sabó líquid.
Era un conjur, amb l'aquí i l'allí a dins.
Ens hi rentàvem les mans com un final
de tots els aprests i les flors de les cretones,
del tou de les catifes, de les peces enormes
que ens feien, a l'ànima, un laberint esponerós.
Veig la bola de vidre i en sé l'olor,
que el llum grogós de la bombeta encara
m'espera molt jove dins els ulls. ¿Qui era jo?
¿Què ens feria o saludava com un riu
dintre les boques? ¿La por? ¿L'alegria
de baixar a ciutat i berenar? ¿Comprar segells?
Ara evito la ferida de massa dies buits
i regiro aquell passat com un ivori ennegrit
o una flama orgullosa que revifa
per arrabassar l'última taca a les cendres.
No em sabia trobar, ni veure,
però sé que hi era, i torno a la sabonera
que es buida, que se m'escapa aigua avall,
com els ulls entristis entre les mans,
perquè ja deu ser hora de tornar a casa.

NEU

123456

Febrer a la gran ciutat.
La nit cau com un glop de llet.
Neva i neva. Els somnis
són una lenta flonjor
que confon la distància i el desig.
El blanc ha de ser blanc
i el dolor l'agulla que busca el cor:
el cor del perdó infinit,
el cor al llac de la maldat,
el cor sense batecs on amic i amat
són aquesta capa de neu
amb una pau igual per a tothom.
La vida creix, riu, es taca
—aigua bruta de la puresa nocturna
que ens ha fet tocar la Gràcia.

UNA FELICITAT PETITA

123456

M'espera com un semàfor al carrer
o com una felicitat petita.
Hi és –plena, verda, confiada–
i no hi és. –Atura't, felicitat,
no se t'acabés el sucre.
Li compro el pa, li faig cafè,
sosté entre els dits d'una mà tots els dies
de l'espera. I, en l'altra, el son breu
que no ens duu perdurança ni infinit
sinó moments acabats per sempre.
–Atura't, espera, em dic,
tornarà a ser verd el semàfor,
i verd l'home que camina al meu costat
amb una felicitat petita.

TEMPUS FUGIT**123456**

Em llevo molt de matí, que és fosc,
però les hores se me'n van, lletges,
despietades. ¿Què n'he fet, del temps?
Redactar un informe, escriure cartes,
pensar si mai tindrè el teu pit tan tendre
entre els meus dits. Mentre passen les pantalles
hi veig el solitari: n'aixeco les cartes,
miro de completar els pals, provo d'acceptar
la sort i la sorpresa. El vent fort escombra les hores.
Cal fer paquets, fullejo un llibre,
m'aturo en un poema i el torno a llegir,
indecís. He de fer el cafè, engegar la dutxa,
recollir la roba com un tresor vell que se'm mulla.
Ja sento els veïns que parlen, les portes,
les cisternes dels banys. ¿On han anat,
les hores? El Kleist és a la cuina, tacat de tomàquet,
i jo escric paraules llargues en la carta als Reis
del meu fill que "es demana" un cotxe vermell i un lego.
Torno al solitari: en destapo la carta més callada
i cauen totes, sense llengua, com les meves hores
esverades.
Mai no sabré si la carta blava que queda
ha estat la mare del poema que no llegirà ningú.

CLOT

123456

Hem embolicat l'ocellet en un paper
i l'hem posat dins la capsa buida de cartró
d'un mòbil vell. No se'ns ha acudit
gaire més per fer. I hi has escrit el nom
amb retolador blau: "Àguila".
Dubto si creus que ara volarà lluny,
com els secrets que queden enllà
de les finestres –i que per a tu han de ser
els camins que busquen les setmanes venidores–
, però jo sé –per tu, vicari– que aquests instants
calcularan no deixar-te mai del tot.
I que gairebé imprevisible o reconciliat,
et trobaràs als dits aquestes plomes blaves
per res desendreçades, que l'aixada
voldrà mig desembafar-les de l'amor.
I aleshores cavaràs un clot, com ara el cavem
en la fosca per guardar-hi allò petit
i poc que ens pugui quedar dels dos.

RODANXES DE JAZZ

Ferran Besalduch Trio

Ferran Besalduch	saxo
Josep Traver	guitarra
David Bayés	contrabaix

Programa:

Moon River, de Johnny Mercer & Henry Mancini

As times goes by, de Herman Hupfeld

The days of wine and roses, de Johnny Mercer & Henry Mancini

Someday my prince will come, de Larry Morey & Frank Churchill

Love for sale, de Cole Porter

